

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

НАКАЗ

Київ

« 16 » 06 2017

№ 71

Про введення в дію рішень колегії Державної регуляторної служби України від 15.06.2017

Відповідно до Положення про Державну регуляторну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2014 № 724, Типового положення про колегію міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади і місцевої державної адміністрації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.10.2003 № 1569, та Положення про колегію Державної регуляторної служби України, затвердженого наказом служби від 25.05.2015 № 14,

НАКАЗУЮ:

1. Увести в дію рішення колегії Державної регуляторної служби України від 15.06.2017:

№ 1 «Про стан реалізації законодавства щодо державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (додаток 1);

№ 2 «Про стан реалізації законодавства з питань ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності» (додаток 2).

2. Територіальним органам Державної регуляторної служби України використовувати інформацію щодо законодавчих новацій в ліцензуванні та дозвільній системі, проблем законодавчого регулювання ліцензування та функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності під час опрацювання проектів регуляторних актів, які стосуються питань видачі документів дозвільного характеру, а також під час взаємодії з бізнес асоціаціями, громадськими об'єднаннями підприємців та органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова

К.М. Ляпіна

Державна регуляторна служба України

№ 71/0/22-17 від 16.06.2017

0.22
Жерибор Тетяна Віталівна

Р І Ш Е Н Н Я

колегії Державної регуляторної служби України

від 15 червня 2017 року

№ 1

м. Київ

Про стан реалізації законодавства щодо державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності

Заслухавши та обговоривши доповідь директора Департаменту правової роботи і державного нагляду та контролю Барбелюка О.Б., колегія ВИРШИЛА:

1. Інформацію про стан реалізації законодавства щодо державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності взяти до відома.

2. Відділу фінансування, бухгалтерського обліку та звітності, Департаменту правової роботи і державного нагляду та контролю Державної регуляторної служби України забезпечити контроль виконання направленого до Міністерства фінансів України бюджетного запиту на 2017 та 2018 роки щодо фінансування створення та забезпечення експлуатації Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

Термін – липень-серпень 2017 року

3. Міжвідомчій робочій групі з питань створення Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) після виділення фінансування організувати роботу з розробки програмного забезпечення Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) у 2017 році.

Голова колегії

К. М. Ляпіна

Секретар колегії

О. В. Васильківська

**Інформаційна довідка
про стан реалізації законодавства щодо державного нагляду (контролю)
у сфері господарської діяльності**

Розділ 1. Стан підготовки проектів актів, спрямованих на реалізацію вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»

01.01.2017 набрали чинності зміни до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», внесені Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 03.11.2016 № 1726-VIII.

За 2017 рік ДРС розглянуто:

1) 14 проектів постанов КМУ про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю);

з них постановою КМУ затверджено критерії у 1 сфері (на виконанні Мінекономрозвитку);

2) 18 проектів уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення заходів державного нагляду (контролю);

з них затверджено уніфіковані форми актів у 3 сферах (на виконанні Мінприроди та Держспоживпродслужби).

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 752 затверджено Методику розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) та Методику розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю).

ДРС розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України, яким запропоновано внести зміни до зазначених методик.

24.05.2017 Урядом було схвалено постанову Кабінету Міністрів України, якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 752 «Про затвердження методик розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю)» (далі – постанова КМУ № 752).

ДРС постійно здійснюється моніторинг приведення органами державного нагляду (контролю) нормативно-правових актів у відповідність до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про контроль) та постанови КМУ № 752.

1. Інформація щодо затверджених критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) (далі – критерії).

У 2 сферах затверджено критерії, які відповідають вимогам Закону про контроль та постанови КМУ № 752.

У 62 сферах затверджено критерії, проте вони не відповідають вимогам Закону про контроль та постанови КМУ № 752 та потребують перегляду.

У 24 сферах державного нагляду (контролю) (за наявістю у ДРС інформацією) взагалі не затверджено критерії та відповідно не визначено періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

2. Щодо уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю), в яких передбачаються вичерпні переліки питань залежно від ступенів ризику (далі – уніфіковані форми актів).

У 50 сферах державного нагляду (контролю) затверджено уніфіковані форми актів, проте вони не відповідають вимогам Закону про контроль та постанови КМУ № 752 та потребують приведення у відповідність.

У 41 сфері державного нагляду (контролю) (за наявістю у ДРС інформацією) відсутні уніфіковані форми актів.

Розділ 2. Інформація про стан надання погоджень на проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) на підставі обґрунтованого звернення фізичної особи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав

Статтею 3 Закону України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» встановлено, що позаплановий захід державного нагляду (контролю) на підставі обґрунтованого звернення фізичної особи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав проводиться органом державного нагляду (контролю) за погодженням Державної регуляторної служби.

Для погодження орган державного нагляду (контролю) подає Державній регуляторній службі копію відповідного звернення фізичної особи та обґрунтування необхідності проведення перевірки. Державна регуляторна служба розглядає подані документи та надає погодження або вмотивовану відмову у наданні погодження протягом п'яти робочих днів з дня надходження відповідних документів.

Форма та порядок надання погодження на проведення позапланового заходу державного нагляду (контролю) на підставі обґрунтованого звернення фізичної особи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав затверджуються Державною регуляторною службою.

Зазначені форма та порядок були затверджені спільним наказом Міністерства економічного розвитку України та Державної регуляторної служби

України від 20.01.2017 № 56/5 та зареєстровані Міністерством юстиції України 09.02.2017 за № 186/30054.

Форма та порядок набули чинності 28.02.2017. На виконання Порядку надання погоджень на проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) на підставі обґрунтованого звернення фізичної особи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав того ж дня: 28.02.2017, ДРС наказом № 25 було затверджено склад Ради з питань державного нагляду (контролю).

Перше засідання Ради з питань державного нагляду (контролю) відбулося вже 03.03.2017 – першої п'ятниці після набрання чинності Порядку. На офіційному веб-сайті ДРС одразу було розміщено перші погодження та перелік відмов.

З того часу засідання Ради відбуваються щоп'ятниці, також щоп'ятниці на сайті ДРС розміщуються погодження та переліки відмов.

У період з 03.03.2017 по 02.06.2017 до ДРС надійшло 546 звернень контролюючих органів щодо надання погоджень на проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) на підставі обґрунтованого звернення фізичної особи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав. Результатом їх розгляду за участі Ради стали надання 301 погодження на проведення позапланових заходів та 188 відмов, у 57 випадках звернення контролюючих органів були залишені без розгляду.

Розділ 3. Створення та впровадження Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю)

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», який набув чинності з 01.01.2017, Кабінет Міністрів України зобов'язаний протягом року з дня набрання чинності цим Законом забезпечити створення та введення в дію Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

Відповідно, Планом пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р, з метою лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності передбачено створення та введення в дію у четвертому кварталі 2017 року Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) з інформацією про всі заходи державного нагляду (контролю).

ІАС ДНК створюється з метою забезпечення суб'єктів господарювання та органів державної влади, органів місцевого самоврядування інформацією про заходи державного нагляду (контролю).

(Довідково, до ІАС ДНК вносяться відомості про:

- суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців)
- найменування органів державного нагляду (контролю);
- види господарської діяльності, що підлягають державному нагляду (контролю);
- перелік нормативно-правових актів, дотримання вимог яких перевіряється під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), з посиланням на офіційні веб-сторінки

відповідних органів державного нагляду (контролю);

- річні плани проведення заходів державного нагляду (контролю) та план проведення комплексних заходів державного нагляду (контролю);

- звіти про виконання річних та комплексного планів проведення заходів державного нагляду (контролю) за попередній рік;

- дату і номер наказу (рішення, розпорядження), місце здійснення заходу, строки здійснення, тип, підставу та предмет здійснення заходу, найменування органу державного нагляду (контролю), що зазначені у посвідченні (направленні) на проведення заходу державного нагляду (контролю);

- результати здійсненого заходу державного нагляду (контролю) із зазначенням номера акта щодо виявлення або відсутності порушень законодавства, посилання на відповідні вимоги законодавства у разі виявлення порушень;

- короткий зміст розпорядчого документа про усунення порушень, виявлених під час здійснення заходів державного нагляду (контролю);

- застосовані до суб'єкта господарювання адміністративно-господарські санкції за результатами здійсненого заходу державного нагляду (контролю);

- результати оскарження розпорядчих документів органів державного нагляду (контролю) та застосовані до суб'єктів господарювання адміністративно-господарські санкції.

Доступ до відомостей ІАС ДНК (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних) здійснюється через мережу Інтернет та є відкритим і безоплатним.

Під час створення Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) забезпечуються її сумісність і взаємодія з іншими інформаційними системами та мережами, що складають інформаційний ресурс держави.

Відомості, внесені до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), захищаються відповідно до вимог законодавства у сфері захисту інформації.

ІАС ДНК є об'єктом права державної власності.

Створення та функціонування ІАС ДНК забезпечує Державна регуляторна служба України, яка є її держателем.

Технічним адміністратором ІАС ДНК є державне підприємство «Національні інформаційні системи» Мініюсту, яке здійснює заходи з адміністрування і програмного супроводження Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), відповідає за збереження її даних, захищає їх від несанкціонованого доступу та знищення.

ІАС ДНК матиме дуже розгалужену систему автоматизованих робочих місць в органах державного нагляду (контролю), вона охоплюватиме органи державного нагляду (контролю) всіх рівнів – центральні органи виконавчої влади та їх територіальні органи, центральні колегіальні органи, обласні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування.

З урахуванням посадових осіб органів місцевого самоврядування кількість автоматизованих робочих місць ІАС ДНК в органах державного нагляду (контролю) може досягти більше як для 10 тисяч перевіряючих.

Користувачами ІАС ДНК будуть також всі зареєстровані в Україні суб'єкти господарювання та громадські організації – разом понад чотири мільйони.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» витрати на створення ІАС ДНК не передбачені.

Разом з цим, створення ІАС ДНК вимагає суттєвих фінансових вкладень для закупівлі ліцензійного програмного забезпечення, створення специфічного програмного забезпечення, необхідного комп'ютерного обладнання.

Закупівлі підлягатимуть:

1) програмне забезпечення, необхідне для створення та забезпечення функціонування ІАС ДНК;

(Довідково:

- система керування базами даних;
- система електронного документообігу (у тому числі: програмні засоби щодо застосування електронного цифрового підпису);
- програмне забезпечення з електронної авторизації та ідентифікації;
- програмне забезпечення з управління Web-контентом;
- офісне програмне забезпечення для підготовки документів.
- програмне забезпечення з розпізнавання текстів;
- програмне забезпечення з доступу до електронної бази нормативно-правових документів України);

2) програмне забезпечення, необхідне для створення і функціонування КСЗІ;

3) серверне обладнання, дискове сховище, комутаційне обладнання, периферичне обладнання, значна кількість комп'ютерного обладнання;

4) комп'ютерне обладнання, необхідне для забезпечення функціонування Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) її держателем – Державною регуляторною службою України.

За попередніми підрахунками, потреба у фінансуванні створення ІАС ДНК виникне на рівні 36 313 820 гривень.

Необхідні обсяги фінансування складатимуть:

- у 2017 році – 27 852 930 грн. ;

- у 2018 році – 6 290 330 грн.;

- у 2019 році та в подальшому – 1 320 560 грн. – забезпечення функціонування та підтримки АІС ДНК.

Ці витрати не включатимуть закупівлю обладнання для держателя ІАС ДНК – Державної регуляторної служби України, а також закупівлю обладнання для розміщення автоматизованих робочих місць користувачів ІАС ДНК в органах державного нагляду (контролю).

Наразі ДРС проводяться активні організаційні роботи, спрямовані на забезпечення виконання поставленої задачі щодо створення та впровадження ІАС ДНК у встановлений законом строк.

Проте досягнення поставленої мети можливо виключно при забезпеченні належного фінансування створення та впровадження Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

У зв'язку з викладеним, необхідно підготувати бюджетний запит на 2017 рік щодо виділення необхідних коштів на створення Інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) у 2017 році.

Розділ 4. Інформація про стан реалізації Плану організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України від 03.11.2016 №1726-VIII

№	Назва акту	Форма виконання	Строк, тип документу	Стан виконання
1.	Порядок функціонування ІАС ДНК, внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей	Співучасть	01.03.2017, постанова КМУ	ПКМУ від 24.05.2017 №387
2.	Порядок здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю)	Співучасть	01.03.2017, постанова КМУ	ПКМУ від 24.05.2017 №350
3.	Методика розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності...	Співучасть	01.03.2017, постанова КМУ	ПКМУ від 24.05.2017 №362
4.	Методика розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позаштатних) заходів ДНК	Співучасть	01.03.2017, постанова КМУ	ПКМУ від 24.05.2017 №362
5.	Порядок проведення перевірок додержання органами державного нагляду (контролю) вимог Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" в частині здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності	Співучасть	01.03.2017, постанова КМУ	ПКМУ від 24.05.2017 №361
6.	Порядок участі Державної регуляторної служби у заходах державного нагляду (контролю), що здійснюються іншими центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, державними колегіальними органами, органами виконавчої влади АР Крим, органами місцевого самоврядування	Співучасть	01.03.2017, постанова КМУ	ПКМУ від 24.05.2017 №388
7.	Порядок проведення органами державного нагляду (контролю) консультацій з громадськістю за ініціативою громадських об'єднань	Співучасть	01.03.2017, постанова КМУ	ПКМУ від 24.05.2017 №398
8.	Вимоги до оформлення річних та комплексного планів здійснення заходів державного нагляду (контролю), внесення змін до них та звіту щодо їх виконання	Співучасть	01.03.2017, спільний наказ МЕРТ та ДРС	Проект наказу знаходиться у МЕРТ

Р І Ш Е Н Н Я

колегії Державної регуляторної служби України

від 15 червня 2017 року

№ 2

м. Київ

Про стан реалізації законодавства з питань ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності

Заслухавши та обговоривши доповідь директора Департаменту ліцензування та дозвільної системи Лепіски О.В., колегія ВИРІШИЛА:

1. Інформацію про стан реалізації законодавства з питань ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності взяти до відома.

2. Державній регуляторній службі України:

2.1. Взяти участь у супроводженні у Верховній Раді України проектів Законів України:

- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких питань ліцензійних та дозвільних процедур» (реєстр. № 6456);

- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру шляхом розширення сфери застосування декларативного принципу» (реєстр. № 4131-1).

2.2. Продовжити роботу щодо опрацювання питань, пов'язаних із забезпеченням функціонування Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань в частині наповнення його відомостями про ліцензії та документи дозвільного характеру.

3. Рекомендувати Державній регуляторній службі України спільно з Міністерством фінансів України та бізнес-спільнотою забезпечити опрацювання проекту Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей.

Термін – липень 2017 року

Голова колегії

К. М. Ляпіна

Секретар колегії

О. В. Васильківська

**Інформаційна довідка
про стан реалізації законодавства з питань ліцензування та дозвільної
системи у сфері господарської діяльності**

(станом на першу половину 2017 року)

Розділ 1. Ліцензування

Наприкінці червня минає два роки з часу набрання чинності Закону України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон № 222), яким було зменшено кількість видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, суттєво спрощено порядок отримання ліцензії, та запроваджено безстроковість її дії.

Відтоді ДРС, як спеціально уловноважений орган з питань ліцензування, здійснює заходи щодо реалізації положень Закону № 222, зокрема:

забезпечує громадське обговорення більшості проєктів Ліцензійних умов (змін до Ліцензійних умов) за участі широкого кола експертів, що перешкоджає прийняттю неефективних регуляторних актів;

сприяє створенню повноцінної та ефективною системи ліцензування шляхом затвердження Кабінетом Міністрів України Ліцензійних умов провадження видів господарської діяльності та низки інших нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію вимог Закону № 222;

здійснює інформаційне та методичне забезпечення діяльності органів ліцензування, (зокрема, систематизовано та надано роз'яснення щодо практичного застосування положень Закону № 222);

організовує роботу Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування при ДРС як дієвої інституції щодо забезпечення досудового врегулювання спорів між органами ліцензування та ліцензіатами.

З метою системного вдосконалення процедур ліцензування, а також усунення низки неузгодженостей та внутрішніх правових колізій за результатами відстеження дії норм Закону № 222, Служба ініціювала підготовку пропозицій щодо внесення змін до цього Закону.

Як підсумок нашої роботи Кабінетом Міністрів України прийнято:

- постанову від 05.08.2015 № 609 «Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 07.10.2015 № 829, від 30.12.2015 № 1191);

- постанову від 24.05.2017 № 363 «Про затвердження Порядку подання органу ліцензування документів в електронній формі».

Зокрема, Порядок передбачає, що електронні документи (заяви та документи, визначені законом та ліцензійними умовами) подаються до органу ліцензування через Єдиний державний портал адміністративних послуг, у тому числі через інтегровані з ним інформаційні системи органів ліцензування

(порядки функціонування яких визначаються відповідними органами ліцензування).

Крім цього, станом на початок червня до Служби надійшло на погодження 36 проєктів Ліцензійних умов провадження видів господарської діяльності (у тому числі 2 проєкти, які містять переліки робіт/послуг, що підлягають ліцензуванню), а також 2 проєкти Ліцензійних умов, щодо яких було змінено види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню) та 1 окремий проєкт переліку робіт/послуг, що підлягають ліцензуванню.

З них:

погоджено ДРС – 24, відмовлено у погодженні – 12.

Щодо погоджених проєктів:

Довідково: станом на 07.06.2017 постановами Кабінету Міністрів України затверджено 23 Ліцензійні умови, а саме:

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з ветеринарної практики (постанова КМУ від 04.11.2015 № 896);

- Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності (постанова КМУ від 11.11.2015 № 991);

- Ліцензійні умови провадження охоронної діяльності (постанова КМУ від 18.11.2015 № 960);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом (постанова КМУ від 02.12.2015 № 1001);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва та ремонту вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, торізів вогнепальної зброї невійськового призначення та боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду; виробництва спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивою та дратівною дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продажу (постанова КМУ від 02.12.2015 № 1000);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом (постанова КМУ від 09.12.2015 № 1168);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном (постанова КМУ від 16.12.2015 № 1060);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів річковим, морським транспортом (постанова КМУ від 23.12.2015 № 1186);

- Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики (постанова КМУ від 02.03.2016 № 285);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я (постанова КМУ від 02.03.2016 № 286);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів IV і V категорій складності (постанова КМУ від 30.03.2016 № 256);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з культивування рослин, включених до таблиці I переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, розроблення, виробництва, виготовлення,

зберігання, перевезення, придбання, реалізації (відпуску), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного переліку (постанова КМУ від 06.04.2016 № 282);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України (постанова КМУ від 13.07.2016 № 445);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами (постанова КМУ від 13.07.2016 № 446);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва вибухових матеріалів промислового призначення (постанова КМУ від 22.07.2016 № 604);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності, пов'язаної з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації, а також Перелік спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації (постанова КМУ від 22.09.2016 № 669);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, а також Перелік послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації, господарська діяльність щодо яких підлягає ліцензуванню (постанова КМУ від 16.11.2016 № 821);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з промислового вилучу водних біоресурсів за межами юрисдикції України (постанова КМУ від 23.11.2016 № 845);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, а також Перелік послуг і робіт протипожежного призначення, що підлягають ліцензуванню (постанова КМУ від 23.11.2016 № 852);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) (постанова КМУ від 30.11.2016 № 929);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) (постанова КМУ від 07.12.2016 № 913);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів повітряним транспортом (постанова КМУ від 10.03.2017 № 134).

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1137 (із змінами, внесеними постановою від 30.03.2016 № 253) затверджено Перелік вибухових матеріалів промислового призначення, виробництво яких підлягає ліцензуванню.

Також, крім затверджених Кабінетом Міністрів України, ДРС було погоджено проект Ліцензійних умов з транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом, що мав бути затверджений постановою Уряду.

Щодо відмов у погодженні:

Довідково. Відмовлено у погодженні 12 проектів Ліцензійних умов з таких видів господарської діяльності:

- з постачання електричної енергії за регульованим тарифом;
- з виробництва електричної енергії;
- з розподілу електричної енергії;
- з передачі електричної енергії;

- з централізованого водопостачання та водовідведення;

- з виробництва теплової енергії;

- з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами;

- з постачання теплової енергії;

- з транспортування природного газу, газу (метану) вугільних родовищ;

- із зберігання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ;

- з розподілу природного газу, газу (метану) вугільних родовищ;

- з постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ.

Так, 26 листопада 2016 року набув чинності Закон України від 22.09.2016 № 1540-VIII „Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг” (далі – Закон № 1540), яким серед іншого, внесено зміни і до статті 1 Закону України від 02.03.2015 № 222-VIII „Про ліцензування видів господарської діяльності” (далі – Закон № 222), згідно з якими, крім Кабінету Міністрів України, іншому уповноваженому законом органу державної влади надано повноваження щодо затвердження Ліцензійних умов.

Згідно з частиною п'ятою статті 17 Закону № 1540, Ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг розробляються та затверджуються Регулятором з урахуванням особливостей, визначених законами.

Довідково:

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з транспортування природного газу затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16.02.2017 № 201;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності із зберігання (закачування, відбору) природного газу затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16.02.2017 № 201;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з розподілу природного газу затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16.02.2017 № 201;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання природного газу затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16.02.2017 № 201;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16.02.2017 № 202 (станом на 07.06.2017 не набули чинності);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 308;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 308;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 308;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення затверджено постановою Національної комісії, що

здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 307;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 309 (станом на 07.06.2017 не набули чинності);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 13.04.2017 № 504 (станом на 07.06.2017 не набули чинності);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з захоронення побутових відходів затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 04.04.2017 № 467 (станом на 07.06.2017 не набули чинності);

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перероблення побутових відходів затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 05.05.2017 № 683 (станом на 07.06.2017 не набули чинності).

Крім цього, станом на 07.06.2017 Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг не затверджено:

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії;

- Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії.

На початок червня в ДРС опрацьовується проект Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей (Мінфін).

Діяльність Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування (інформація з січня по травень)

І. При Службі (як при спеціально уповноваженому органі з питань ліцензування) діє передбачена законодавством Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування (далі – Рада), яка є постійно діючим колегіальним органом.

Наразі це унікальний механізм для досудового вирішення спорів у сфері ліцензування. До складу Ради на даний час входять 32 фахівці у сфері ліцензування: 19 представників громадських організацій та 13 державних службовців, що складає 60 та 40 % відповідно. Тобто, реалізовано принцип тісної взаємодії між державними органами та громадськими організаціями та об'єднаннями підприємців, що забезпечує прозорість сфери ліцензування.

До обов'язків Ради належить розгляд апеляцій та інших скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії органу ліцензування або інших заявників щодо порушення законодавства у сфері ліцензування.

Суб'єкти господарювання, яких позбавили ліцензій, можуть скористатися правом оскаржити рішення органу ліцензування звернувшись до Ради.

У 2017 році проведено 6 засідань Ради, розглянуто 59 скарг суб'єктів господарювання на дії органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування (безпідставні анулювання, відмови у видачі ліцензій та переоформлення їх на безстрокові).

Задоволено майже 70 % скарг суб'єктів господарювання, та як наслідок, ДРС видано розпорядження про усунення органам ліцензування порушень ліцензійного законодавства (скасування незаконних рішень).

Найбільша кількість скарг суб'єктів господарювання надійшла на дії Міністерства екології та природних ресурсів України. Переважно скарги виявилися обгрунтованими: із 27 скарг – 17 скарг задоволено. Органом ліцензування неправомірно та необгрунтовано застосовувалась така підстава для анулювання ліцензії, як виявлення недостовірних даних у документах, поданих суб'єктом господарювання разом із заявою про стримання ліцензії.

Табл. Розгляд апеляцій та інших скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії органу ліцензування або інших заявників щодо порушення законодавства у сфері ліцензування, відповідно до пункту 1 частини 2 статті 5 Закону № 222 за період з 01.01.2017 по 11.05.2017

Орган ліцензування	кількість скарг	результат розгляду скарги			
		задоволено	відмовлено	перевесило	знято з розгляду
Міністерство екології та природних ресурсів України	27	17	9	0	1
Державна архітектурно-будівельна інспекція України	11	4	2	3	2
Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками	7	5	1	0	1
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	5	3	1	0	1
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	3	3	0	0	0
Міністерство внутрішніх справ України	3	0	2	0	1
Міністерство соціальної політики України	2	0	0	0	2
Міністерство охорони здоров'я України	1	0	0	0	1
ВСЬОГО	59	32 (68%)	15 (32%)	3	9

II. На підставі статей 4 та 5, а також частини десятої статті 19 Закону № 222 Радою було розглянуто звернення органів ліцензування щодо проведення позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов.

Водночас, зважаючи на встановлення Законом України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» обмежень на здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) до 31 грудня 2017 року, на розгляд Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування в поточному році виносились лише звернення органів ліцензування, на які не поширюється дія таких обмежень, а також звернення, що надходили в 2015-2016 роках, розгляд яких було попередньо відкладено до затвердження Кабінетом Міністрів України ліцензійних умов провадження відповідних видів господарської діяльності.

Переважає більшість звернень, що надходили в 2017 році від органів ліцензування з питань погодження здійснення позапланових перевірок ліцензіатів, мотивована надходженням до органів ліцензування обґрунтованих звернень фізичних або юридичних осіб про те, що внаслідок порушення ліцензіатами вимог ліцензійних умов таким особам було завдано матеріальної шкоди або порушено їхні законні права чи інтереси.

Зокрема, на підставі відповідних рішень Рад Службою в 2017 році:

- погоджено проведення позапланових перевірок 44 ліцензіатів (48%), звернення щодо яких за результатами розгляду Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування визнано обґрунтованими;

- не погоджено проведення позапланових перевірок 49 ліцензіатів (52%) внаслідок відсутності належного обґрунтування підстав здійснення таких перевірок авторами звернень.

Орган ліцензування	Результат розгляду звернень органів ліцензування щодо погодження проведення позапланових перевірок ліцензіатів		
	погоджено	не погоджено, у т.ч. в зв'язку із відсутністю повноважень Ради	розгляд відкладено
Міністерство внутрішніх справ України	7	6	-
Державна інспекція України з безпеки на наземному транспорті	3	5	-
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	-	1	-
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	1	-	-
Державна архітектурно-будівельна інспекція України	1	-	-
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	-	-	-

Міністерство соціальної політики України	20	18	-
Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів	-	-	-
Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками	10	7	-
Міністерство екології та природних ресурсів України	1	12	-
Міністерство охорони здоров'я України	1	-	-
ВСЬОГО	44 (48%)	49 (52%)	-

Довідково про суть звернень:

Серед загальної кількості звернень щодо погодження проведення позапланових перевірок суб'єктів господарювання переважають звернення стосовно дотримання ліцензіатами вимог Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 929, вимог Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 р. № 446, вимог Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 960, вимог Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.12.2015 № 1001, а також вимог Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1060.

Розділ 2. Дозвільна система у сфері господарської діяльності

До основних напрямів державного регулювання належить, зокрема, дозвільна система у сфері господарської діяльності.

Незважаючи на певне покращення ситуації у цій сфері завдяки скороченню переліку документів дозвільного характеру (з 143 у 2014 році до 85 у 2016 році), подальше вдосконалення дозвільної системи залишається на часі. Необхідно продовжувати оптимізацію та спрощення дозвільних процедур, удосконалити запровадження видачі дозволів в електронному вигляді, посилювати контроль і відповідальність посадових осіб дозвільних органів, переглянути необхідність державного регулювання окремих сфер діяльності та працювати над підвищенням рівня обізнаності підприємців щодо прав і обов'язків посадових осіб дозвільних органів.

Проблеми запровадження оновленого Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (ЄДР) з 2017 року, як єдиної електронної системи накопичення даних, що забезпечує прозорість та відкритість інформації про ліцензії та дозволи.

Відповідно до статті 1 Закону № 222, з урахуванням змін внесених Законом України від 26.11.2015 року № 835-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» (далі – Закон № 835), видача ліцензії - внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про право провадження суб'єктом господарювання визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Також, згідно з статтею 1 Закону України від 06.09.2005 № 2806-IV «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (далі – Закон № 2806), з урахуванням змін внесених Законом № 835, документ дозвільного характеру - дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ в електронному вигляді (запис про наявність дозволу, висновок, рішення, погодження, свідоцтва, іншого документа в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань), який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності.

Натомість, Законом України від 06.10.2016 № 1666-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності» (набув чинності 02.11.2016) внесено зміни до розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 835 та встановлено, що до 1 січня 2019 року: відомості про видачу ліцензій та документів дозвільного характеру продовжують вноситися та надаватися відповідно до Єдиного ліцензійного реєстру та Реєстру документів дозвільного характеру; набуття здобувачем ліцензії права на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, відбувається з моменту оприлюднення прийнятого органом ліцензування рішення про видачу ліцензій на їх офіційних веб-сайтах.

Таким чином, передбачені вищезазначеними законами заходи щодо наповнення ЄДР відомостями, які стосуються ліцензій та документів дозвільного характеру, не було завершено, а строк їх виконання відтерміновано до 1 січня 2019 року, що не дозволяє в повній мірі реалізувати право суб'єктів господарювання на відображення в реєстрі інформації щодо наявності у них ліцензій або документів дозвільного характеру.

На сьогодні виникла правова невизначеність щодо ведення Єдиного ліцензійного реєстру (ЄЛР) та Реєстру документів дозвільного характеру (РДДХ).

У Верховній раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» щодо врегулювання деяких питань ліцензійних та дозвільних процедур (реєстр № 6456).

Прийняття вказаного Закону зумовлено необхідністю врегулювання проблеми, що виникла при реалізації Законів України від 06.10.2016 № 1666-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності» (далі – Закон № 1666), від 26.11.2015 № 835-VIII «Про внесення змін до Закону України „Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» (далі - Закон № 835) та від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» в частині продовження внесення до Єдиного ліцензійного реєстру, Реєстру документів дозвільного характеру відомостей про видачу ліцензій та документів дозвільного характеру.

Так, жодним законодавчим актом, що регулює сферу видачі дозволів та ліцензій, зокрема, Законами України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», не передбачено необхідність функціонування ЄЛР та РДДХ, не наведено визначення цих реєстрів, механізму та повноважень дозвільних органів та органів ліцензування щодо їх ведення та наповнення.

Відсутність актуалізованої інформації в ЄЛР та РДДХ, продовження їх ведення/наповнення (до 01.01.2019), відсутність фінансування на адміністрування цих реєстрів є економічно необґрунтованими.

Разом з тим, на сьогодні альтернативою ведення ЄЛР є оприлюднення прийнятих органами ліцензування рішень про видачу ліцензій на їх офіційних веб-сайтах. Вказане дозволяє отримати інформацію про діючі ліцензії у відкритому доступі.

Окрім зазначеного вище, не була передбачена аналогічна норма щодо документів дозвільного характеру.

У проекті Закону пропонується:

- виключити норми щодо продовження внесення органами ліцензування та дозвільними органами інформації про видачу ліцензій, документів дозвільного характеру відповідно до Єдиного ліцензійного реєстру та Реєстру документів дозвільного характеру;

- доповнити Прикінцеві положення Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» до 2019 року (за аналогією з ліцензуванням): нормами щодо набуття права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності, або видів господарської діяльності, що потребує одержання документу дозвільного характеру шляхом оприлюднення на веб-сайтах дозвільних органів рішень про видачу документів дозвільного характеру, реєстрацію декларацій, у тому числі, застосування принципу мовчазної згоди.

Також, законопроектом пропонується врегулювати питання ліцензування у сфері освіти. Освітня галузь складається з кількох сфер, зокрема: дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти. Кожна сфера має свою специфіку, особливості, умови її здійснення. Застосовувати однакові вимоги до ліцензування освітньої діяльності у різних сферах освіти є неможливим. Наприклад, деталі освітньої діяльності (спеціальність, рівні підготовки тощо), що здійснюється закладами освіти, повинні бути відображені в ліцензії з метою інформування кінцевого споживача освітніх послуг. Тому, пропонується передбачити проведення процедури ліцензування освітньої діяльності з урахуванням специфіки, встановленої законодавством для кожної сфери освіти.

Законопроект спрямований на врегулювання проблеми правової невизначеності щодо продовження внесення до Єдиного ліцензійного реєстру, Реєстру документів дозвільного характеру відомостей про видачу ліцензій та документів дозвільного характеру.

Виключення норми щодо продовження внесення органами ліцензування та дозвільними органами інформації про видачу ліцензій, документів дозвільного характеру відповідно до Єдиного ліцензійного реєстру та Реєстру документів дозвільного характеру дозволить оптимізувати роботу органів ліцензування та дозвільних органів, та оперативно забезпечувати доступ до інформації про прийняті ними рішення шляхом оприлюднення інформації на офіційних веб-сайтах (до моменту внесення записів про ліцензії та документи дозвільного характеру до ЄДР).

Прийняття проекту Закону дозволить забезпечити оперативність та своєчасність надання інформації суб'єктам господарювання до запровадження оновленого ЄДР з наповненням його відомостями про ліцензії та документи дозвільного характеру, врегулювання проблеми правової невизначеності функціонування ЄЛР та РДДХ.

Розширення сфери застосування декларативного принципу

Декларативний принцип стосується лише декларування відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства і не застосовується у достатній мірі як механізм зменшення або недопущення необґрунтованого адміністративного втручання в господарську діяльність.

Практична сторона застосування декларативного принципу залишається недостатньою для багатьох сфер господарської діяльності.

Так, на рівні спеціальних законів, що регулюють відповідні сфери діяльності, декларативний принцип передбачений лише для 4 з них, зокрема:

- реєстрація декларацій відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з охорони праці;
- реєстрація декларацій відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки;

- реєстрація декларацій про початок виконання підготовчих робіт (З 10.06.2017 - повідомлення), реєстрація декларацій про готовність об'єкта до експлуатації;

- реєстрація декларацій про відходн.

Аналіз звернень суб'єктів господарювання свідчить також про проблемні питання реєстрації декларацій: необґрунтовані відмови дозвільних органів у реєстрації декларацій, затягування термінів реєстрації декларацій, непрозорість прийняття рішень на рівні органів місцевого самоврядування тощо.

Отже, недоліки та недосконалість діючого регулювання із застосуванням декларативного принципу призводять до зловживань з боку дозвільних органів та бюрократичних перепон.

Однією з причин недостатньої дієвості декларативного принципу та збереження адміністративних бар'єрів є свідомий опір управлінським новаціям з боку дозвільних органів.

Законодавчі зміни мають бути спрямовані на розширення переліку видів діяльності, які здійснюються за декларативним принципом та удосконалення механізму застосування декларативного принципу.

У Верховній Раді України зареєстрований проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру шляхом розширення сфери застосування декларативного принципу» (реєстр. № 4131-1).

Пропонується переведення на декларативний принцип до 15 документів дозвільного характеру та виключення їх з Переліку документів дозвільного характеру.

Застосування декларативного принципу дозволить істотно скоротити час і ресурси, у тому числі, і фінансові, які витрачає бізнес на отримання документів дозвільного характеру.

На початку 2017 року прийнято закони, які спрямовані на вдосконалення містобудівної діяльності та регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування.

Так, прийнято Закон України від 17.01.2017 № 1817 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення містобудівної діяльності» з метою приведення у відповідність до найкращих європейських практик погоджувальних процедур у будівництві.

Законом внесено зміни до КУпАП, а також Законів України «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про землеустрій», «Про фінансово-кредитні механізми й управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», «Про благоустрій населених пунктів», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності», «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Виникла необхідність скасування категорій складності, об'єднання дозвільних процедур у межах одного класу наслідків і перехід від триступеневої дозвільної системи (повідомлення, декларації, дозволу) до двоступеневої системи (повідомлення і дозволу).

Законом передбачено, що по об'єктах будівництва з середніми і великими наслідками право виконання будівельних робіт надається після видачі замовнику дозволу на виконання будівельних робіт.

Законом встановлює чіткі правила гри при проведенні будівельних робіт: перелік підстав для проведення позапланових перевірок органами ДАБК, підстави для скасування містобудівних умов і обмежень, а також виєсення в них змін.

Позитивним нововведенням є і те, що на законодавчому рівні встановлені умови віднесення тих чи інших об'єктів до певних класів наслідків (відповідальності). Наприклад, до об'єктів зі значними наслідками (ССЗ) віднесені:

1. Пам'ятки культурної спадщини, визначені відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини».

2. Об'єкти підвищеної безпеки відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної безпеки».

3. Житлові, громадські чи багатофункціональні будівлі висотою понад 100 м і/або з рівнем можливої безпеки для здоров'я і життя людей більш ніж 400 чоловік, які постійно перебувають на об'єкті.

Отже, внаслідок ліквідації категорій складності буде також ліквідована реєстрація декларацій про початок виконання будівельних робіт. Але декларації про початок виконання будівельних робіт, які вже зареєстровані, є чинними до завершення будівництва об'єктів, крім випадків їх скасування. Така норма прописана в Перехідних та прикінцевих положеннях Закону.

Також прийнято Закон України від 07.02.2017 № 1830 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру (щодо спеціального водокористування)»

Основними підставами для спрощення спеціального водокористування є:

необхідність отримання документа дозвільного характеру для малого підприємства, господарська діяльність яких не містить істотних ризиків (загроз) для навколишнього середовища;

надмірна кількість дозвільних та погоджувальних органів, задіяних в оформленні спеціального водокористування;

неузгодженість положень окремих законів України.

Вносяться зміни до законодавчих актів України в частині спеціального водокористування, а саме:

- зменшується кількість дозвільно-погоджувальних органів (з чотирьох до двох);

- обмежується сфера дії спеціального водокористування (для водокористувачів, що у своїй діяльності використовують незначні обсяги води

(забирають та використовують менше 5 кубічних метрів водн на добу, крім тієї, що використовується для виробництва напоїв та фасованої водн) та вторинних водокористувачів);

- збільшується строк права на його здійснення, а також можливість подання водокористувачами документів в електронному вигляді;

- скорочується перелік документів, які подаються водокористувачем для оформлення права спеціального водокористування, визначивши їх вичерпний перелік;

- встановлюється заборона вимагати від водокористувачів документи, що не передбачені переліком.

Законом встановлюється вичерпний перелік підстав для припинення права спеціального водокористування та порядок припинення такого права.

Реалізація Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення спеціального водокористування» дозволить спростити дозвільну процедуру у сфері спеціального водокористування.

Удосконалення та оптимізація дозвільної системи має відбуватися за такими ключовими напрямками:

- розширення застосування декларативного принципу;

- видача документів дозвільного характеру в електронному вигляді;

- посилення контролю та відповідальності посадових осіб дозвільних органів, зокрема встановлення адміністративної відповідальності за недотримання декларативного принципу та принципу мовчазної згоди;

- забезпечення рівного доступу всіх підприємств до прав на провадження певних дій у сфері господарської діяльності і формування системи «прозорих» взаємостосунків бізнесу та органів влади;

- удосконалення роботи місцевих дозвільних органів.